

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
GLASLO IN IZPISNA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE
Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Naznodela na Edinbuju (Javen Chicago) in Kanado
\$6.00 na leto, \$2.00 na pol leta, \$1.00 na četrt leta; na Chicago
in Glesro \$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta; na Vancouver
\$9.00.
Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$6.00 per year, Chicago and Glesro \$7.50 per year,
foreign countries \$9.00 per year.

Črne oglasne po števila.—Rekopis dopisov in nenarodnih
listov ne vrstijo. Rekopis literarne vsebine (fršice, po-
vsti, dramo, pesmi (na) se vrstijo pošiljalca le v ališaju.
Se ne prišliti pošiljalca.
Advertising rates on agreement.—Manuscripts of commu-
nications and unsolicited articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
to sender only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

Naslov na vso, kar ima stik s Metom
PROSVETA
2607-08 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v objavo: na primer (May 31, 1940), poleg vsega
ima na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom pošilja so-
stalna. Posvetilo je pravočasno, da se vam list ne uidev.

130

Glasovi iz
nasselbin

Desetletnica društva 712

Johnstown, Pa. — Naše angli-
sko poslujoče društvo Flood City
712 SNPJ praznuje svojo deset-
letnico z dvadnevni program
v soboto in v nedeljo, 11.
in 12. maja. V soboto zvečer bo
ples v dvorani na Moxhamu, kjer
bo igral orkester Jacka Bernie-
ja. V nedeljo popoldne pa bo ob-
širni program, na katerem na-
stopi pevsko društvo Jugoslavi-
ja, solist John Brezovec in v du-
etu Pavline Saksek in Julia Snyder.
Poleg tega bo tudi komična
igra v angleščini.

Flood City vas torej uljudno
vabi, da se udeležite plesa v so-
boto in pevskega ter dramskega
programa v nedeljo. Žal vam ne
bo. Za 25c se boste lahko zaba-
vali celo popoldne. Pred in po
programu bo igrala dobra muzi-
ka.

Theresa Glavach, 712.

Dober uspeh koncerta

Ambridge, Pa. — Koncert pev-
skega zboru Rožmarina, ki se je
vršil v nedeljo, 28. aprila, se je
sijajno obnesel, in to posebno še
v blagajni. Saj to je, kar potreb-
ujemo za vzdrževanje naših
zborov.

Da se je naš koncert tako do-
bro obnesel, je prva zasluga naš-
ega vrliga pevovodje Majka
Halovca. On je Rus in ima več
zborov. Dalje se Rožmarin za-
hvaljuje pionirskemu zboru Pre-
šernu iz Pittsburgha in njegovi
učiteljici mrs. Josephini Buko-
fic-May, kakor tudi gospodični
Anni Gačnik iz Clevelanda, ki je
tako ljubko in umetno zapela tri
pesmi. Lepa hvala, Annie! Hvala
tudi Jacku Peršinu iz Warre-
na, ki je s svojo harmoniko moj-
stersko izvajal stari in mlado
na pes. Pa tudi voditelja pro-
grama in bivšega koncilmana
Joeva Bicka ne smemo pozabiti.
Hvala, Joe!

Končno se zbor zahvaljuje
vsem posetnikom, ki ste nas fi-
nančno podprli: gostom iz Ali-
quippa, New Sheffielda, Pitts-
burgha, Girarda, Moon Runa,
Midwayja, Universalna in od dru-
gih. Seveda tudi našim Ambri-
čanom, ki nam gredo vedno na
roko. Da se je zbor ustanovil in
vzdržal, gre največ priznanja
Slovenskemu narodnemu domu,
ki je plačeval učitelja prvih se-
dem mesecev in nam da brez-
plačno dvorano na razpolago ko-
likokrat jo potrebujemo. Še en-
krat hvala vsem skupaj.

Mary Rosenberger.

Veselica političnega kluba

Thomas, W. Va. — Slovenski
politični klub priredi veselico v
soboto, 11. maja, v Milkintsovi
dvorani, začetek ob 7. zvečer.
Dobra godba. Vabljeni so vsi
Slovenci in Slovence iz okolice,
da se udeležijo. Vstopnina za mo-
ške 25c, za ženske 15c. Za po-
strežbo bo skrbel odbor.

Veseljeni odbor.

Čikaške novice

Chicago. — V soboto, 11. ma-
ja, bo imel naš Družabni klub
svoje redno pomladansko doma-
čo zabavo v Delavskem centru
na Lawrence av. in 23. cesti. Del-
na zabava se bo vršila že popold-
ne v klubovih prostorih in na
balinišču, ples in druga postre-
žba pa zvečer.

Vsi člani, katerih je nad dvesto,
so s tem prijazno povabljeni,
da se te domače zabave go-
tovo udeležijo ter s seboj pripelje-
jo tudi svoje znanec in prijatelje.

Ben Gold (levo), predsednik unije Fur & Leather Workers, in
Irving Potash, uradnik te unije, ki sta vložila priziv proti obsodbi
na obtožbo kršenja federalnega protistranskega zakona.

Posebnost te priredbe bo, da bo
okusen prigrizek v obliki različ-
nih vložk stal samo pet centov
komad. Tudi pivo se bo točilo
po pet centov kozarec. Z drugi-
mi besedami povedano, bo ta
večer v dvorani vse po "grošu".
Poleg tega bo prosta godba in
vstopnina — torej prav luštna
zabava, katere se bomo lahko
udeležili s primeroma majhnimi
stroški.

Klub nameravana skozi to le-
to pridrjeti še nekaj takih za-
bav članstvu v razvedrilo in
medsebojno spoznanje, pri čem-
ur se ne bo gledali na dobiček.
Zato vabimo rojake in rojaki-
nje, da se nam pridružijo, kajti
članarina je samo en dolar na
leto. Naš tajnik Ray Božičnik
bo navzoč na veselih in bo spre-
jel obnove in vstopnina in
vpisaval nove, če se jih bo kaj
priglasilo.

Torej na svidenje v soboto po-
poldne in zvečer na zabavi naš-
ega družabnega kluba v Sloven-
skem delavskem centru!

V nedeljo, 21. aprila, je imel
tukajšnji moški pevski zbor
France Prešeren svoj običajni
pomladanski koncert, katerega
se je udeležilo toliko ljudi, da je
bila SNPJ dvorana nabito polna.
Gostoval sta dva druga pevska
zborova, namreč Slovan z južne
strani mesta, in pa Rudeca Zvez-
da z vzhoda. Oba sta mešana
zborja, ki sta s svojimi nastopi
napravila prav dober vtis na ob-
činstvo. Tudi Prešeren, kot na-
vadno, je izvajal svoje točke pro-
grama prav izbornio in v splošno
zadovoljstvo udeležencev. Naj-
več priznanja in pohvale pa sta
bila deželna Prešernov kvartet
in pa Edward Udovich. Zadnji
je še majhen dečko, toda dober
pevec in izvrsten igralec. Vsi ti
so s svojimi mnogimi nastopi že
dobro poznani čikaški slovenski
publiki, katere jih pa kljub temu
vselej nagradi z iskrenim prizna-
valnim aplavzom.

Nadalje so obogatili koncertni
program tudi sestre Bergant iz
države Ohio. Jaz sem jih li-
mel priliko slišati zdej prvič in
reči moram, da zaslužijo vso po-
hvalo, ki sem jo že prej čul in
čital o njihovem muzikalnem
nadarjenju.

Naslednjo nedeljo, to je 28.
aprila, je pa federacija čikaških
društev SNPJ priredila slavje
desetletnice obstanka z obsebnim
programom na odru popoldne ter
s plesom v obeh dvorana zve-
čer. Najprej je naš Jakob Zup-
an predvajal in razlagal film-
ske slike v naravnih barvah,
katere je deloma sam snel na
svojem lanskem potovanju v E-
vropro, druge pa je naklonila dru-
žba Cunard White Star. Kot o-
bičajno ob takih prilikah je bi-
lo tudi zdaj nekaj govorov in prid-
jenoti in federaciji.

Po presledku je bil drugi del
programa, v katerem so nastopi-
li trije sodobni umetniki v pev-
skem in muzikalnem udejestvo-
vanju: Zinka Milanov, soprani-
stinja Metropolitananske operne
družbe v New Yorku, Jasna
Biankini, pianistinja ter Paul
Schmidt, violinist. Vsi trije užl-
javajo priznanje dramske elite,
kar se je vidno zrcalilo iz njih-
vih številnih nastopov. Zinka je
bila junakinja dneva, ker je s
svojim čistim, pravilno usmer-
jenim in močnim glasom navzo-
če kar očarala. Pri tem pa v vsaj
popolnosti posejduje tisto redko
nadarjenost dramatične ekspre-
sije v glasu, mimiki in gestah,
katere tako zelo pogrešamo pri

mnogih aspirantih za odsko o-
svetlje.

Program je bil torej dober, u-
deležencev polna dvorana, zato
je moralni in finančni uspeh te
federacijske prireditve zagotovl-
jen.

Frank S. Tauchar.

Poročilo zastopnika

Sharon, Pa. — Poročal sem v
dnevni novicah, da nas je 1.
maja za vedno zapustila 46-let-
na Annie Peršin, članica našega
društva 262 SNPJ. Pred par
meseči je je napadla srčna hi-
ba. Zdravnik jo je poslal za ne-
kaj dni v bolnišnico. Zdravje
se ji je izboljšalo in je že opravl-
jala hišna in vrtna dela. Po-
sebnost je imela veliko veselje z
gojenjem krasnih rož, katere sta
si z mojo ženo že več let izme-
njavali, tako da sta bila njuna
vrtova polta krasnih rož.

Dne 1. maja je vstala ob 6.
zjutraj in odprla radio, da bi
slišala jutranje novice. Moža je
poslala v klet, da ji pripravi
pralni stroj. Ko je odšel, da iz-
vrši naročilo, je Annie zaprla
radio in se zgrudila mrtva ob
njem. Tako je bilo končano nje-
no mlado življenje.

Ko je mož videl, da je žena
mrtva, je začel klicati sosede, ki
smo prišli na pomoč, a vse za-
man. Annie je izdihnila svoje
mlado življenje brez vsakih bo-
lečin. Njeno truplo je bilo od-
peljano v Slovenski dom, kjer
je počivalo na mrtvaškem odru
prve dni maja, njena krsta pa
je bila okinčana s krasnimi ven-
ci. Te so darovali Slovenski
dom, društvo 262 SNPJ, mladi-
nki krožek, društvo 755 SN-
PJ, društvo 174 JSKJ in sorod-
niki ter prijatelji, katerih pa ne
bom navedel z imeni, ker to spa-
da v oglaš.

Omeniti moram, da je bila po-
kojna Annie zelo priljubljena
med narodom, in sicer ne samo
med odraslimi, marveč tudi med
mladino. Dve mladi šolarici sta
jo tako ljubili, da sta šli nabi-
rati za cvetlice in v Wheatlandu
nabrali \$5.90, za kar sta ji kupi-
li krasen šopek. Povedali sta mi,
da sta pri tem poslu naleteli na
neko terejalčko, ki ju je spodila
roč. Ni lepo, da se pred otroki
zapirajo vrata, saj ne vzamejo
nič in tudi nikogar ne kritizira-
jo.

Pogreb se je vršil 3. maja ob
veliki udeležbi društvenih čla-
nov in članic, sorodnikov in dru-
gih občinstva. Na pogreb so
prišli tudi iz Pittsburgha in
Warrena, O. Pokopana je bila
na sharonskem pokopališču,
kjer jo bomo večkrat obiskali in
s solzami zalivali njene sveže ro-
že, katere je tako ljubila. Zapu-
stila nas je v najlepši starosti.
Blag ji spomin, sorodnikom pa
moje sožalje!

Anton Zidanšek, zastopnik.

Vsakega nekaj

Sharon, Pa. — Delavske klub-
mere so za nas pod ničlo že od
10. februarja, ko je naš "Tim
Mill" zaprl vrata. Ni še nobe-
nega znamenja, da bo pričel z
obratom in v njem delajo le bos-
si. Nekaj nas troštljivo, da tias
bodo poklicali na delo v krat-
kem, toda najprej nas bodo te-
meljito pregledali, če smo še spo-
sobni za njih delo. Jaz se kar
bojim. Trideset let so me muči-
li in garal sem zanje na vse na-
čine. Zdej me pa lahko v krat-
kem odpravijo s tem, da reče-
jo: "Nič več sposoben". Obža-
lujem, kakaj nimam že šest in
pol križa na grbi, da bi dobival
vsaj neko miloščino za moje 30-
letno trdo delo. Bog se nas us-
mili, če se nas ne bodo drugi.

Dneve imamo še zmeraj hlad-
ne in deževne. Delo na naših
vrtovih je zaostalo in ne vem,
kdaj homo domačo solato jedli.
No, do takrat se bomo morali še
zadovoljiti z regradam, dasi po-
staja bolj in bolj trd in grenak.
Novice se pa nadaljujejo.

Zadnji tešen je bilo v Farel-
lu natlačeno kino gledališče. Ko
so predvajali film o požaru, je
neko v ozadju zakrčal "fire!"
Vsi, ki so ga slišali, so udri ven
in med pritisikom med vrati po-
hodili več otrok, ki so dobili več-
je in manjše poškodbe in bili
odpeljani v bolnišnico. Smrti ni
bilo nobene.

Dne 27. aprila je umrl v Mc-
Kea Rocksu, Pa., Frank Tro-
bentar, star 72 let in doma iz
Gornje vasi pri Krškem. Poko-
pali so ga v Finleyville. Svoje-
casno je živel tukaj pri svojem
sinu. Ko je bil slednji obveščen

o očetovi bolezni, se je takoj po-
dal na pot. Z očetom sta se spre-
govorila par besed, drugo jutro
pa je oče za vedno zaspal. Tu-
kaj je zapustil sina Martina Tro-
bentarja, ki vodi mesnico in
grocerijo, in sestro, omoženo Bo-
golin, ki ima tudi tako trgov-
no, v Pittsburghu pa tudi sina
in drugo sestro.

Na 1. maja pa je takaj v
Wheatlandu po kratki bolezni u-
mrla Annie Peršin, stara 46 let.
Zjutraj je rekla možu, naj ji po-
maga pri pranju. On je šel v
klet, da pripravi vodo za pra-
nje, ona pa je stopila k radiu.
Kmalu je zaslišal, da je zgoraj
klekaj zapropotalo, radio pa ne-
kam čudno hrešči. Napotil se je
navzgor in našel soprogo ležati
ob radiu. Bila je umrta. Ker
nista imela otrok ali druge po-
moči, se je hitro podal, da pokli-
če zdravnika in obvesti sosede.
Ko je prišel zdravnik, je bila
vsaka pomoč zaman. Umrla je
je srčna napaka. Zaprta je
moža Lovreca, strica Majka
Gorenca in več bližnjih sorod-
nikov. Pokopali smo jo 3. maja
na hrvaškem pokopališču ob
veliki udeležbi. Spadala je k dru-
štvu Slovence 262 SNPJ. Vsem
izreklam globoko sožalje!

Smrt ima pri nas nekam čud-
no navado. V začetku leta nam
je hitro pobrala dve žrtvi, zdej
pa še mlado Annie Peršin, dasi
je nas več starejših, ki smo te-
mu ali onemu v napotje, toda
smrt se nas izogiblje. Kdo bo
drugi na vrsti, bo odločila bela
žena.

Louis Pavlinič se ni pričel s
pisanjem v primorskem nareč-
ju. Bojim se, da ga bo Theresa
Dušak prehitela s štajerskim
narečjem, kot je obljubila. Če
ne bo drugače, jih bom pa še jaz
nekaj povedal iz Sentjurske do-
line — na primer: "sm šva",
"krava sm!" Ko so leteli za
mišjo, so kričali: "vov je, vov!"
— Mrs. Jennie Jordan naj se še
kaj oglasi in naj ne misli nič
slabega o dopisih, dokler piše-
mo kaj smešnega. Saj to je za
zdravje vsem. Nič rad pa ni-
mam dopisov, pri katerih bi se
moral krenžiti.

Naj povem še eno novico. Ker
se bojim, da z delom v naši "sa-
pi" ne bo dosti ali pa sploh nič,
na drugi strani sem pa že pre-
star, da bi drugje dobil delo, na
tretji pa priden, kakor bi mor-
ral biti vsakdo, sem na 1. maja
zamenjal svojo hišo za malo po-
sestvo na kmetih. Torej bom
s svojo družino postal farmar.
Kakor sem bil v mladosti, tako
bom tudi v starosti na kmetih.
Redil bom največ kokoši in v
mesto nosil jajca; ako jih ne
prinesem, pa prosim, da včasih
prideite ponje. Vsi, ki imate kaj
opravka z menoj, pišite na no-
vi naslov: R. D. 2, West, Mid-
dlessex, Pa.

Anton Valentincič, 262.

"Martin Napuhke" je
pripravljen

Cleveland, Ohio. — V nedeljo
praznujemo materinski dan. U-
čenci Slovenske šole Sloven-
skega narodnega doma so se že
delj časa pripravljali, da ob tej
priliki počastijo, ne samo svoje
matere, ampak vse slovenske
matere in jim vprizorijo lepo,
vzgojno igro "Martin Napuhke"
v petih slikah, ki jo je spisal J.
Spicar.

V sledečem naj vam podam
nekotiko povesti iz te zanimive
igre.
Pravijo, da ima vsaj človek
"rojenice", ki ga nevidno vodijo
na vseh njegovih potih in ga od-
vračajo od slabih dejanj. Tako
je bila tudi v naši povesti dana
naloge rojenici Zlati, da spravi
pehlepnega, nudutega in za bo-
gastvom željnega pastirja Mar-
tina Napuhka na pravo pot. Amp-
ak to ni začetek naše povesti.
Rojenica Zlata pripoveduje do-
življaje s svojimi varovanci kra-
ljici. Ona pravi: "Nekateri so
s svojo usodo zadovoljni, a teh
je malo. Drugi potrpe, teh je
več. Večina pa se pritožuje nad
življenjem. Ne znajo ceniti le-
pot sveta in hlastajo le za zem-
skimi zakladi: za bogastvom,
slavo in močjo..."

Med temi nezadovoljniji je
tudi naš Martin Napuhke. Kralj-
ica ukaže Zlati, naj Martino
izpolni vse želje. Kar hoče, naj
ima, grad, bogastvo, slavo, moč
in sluzinčad.
Tam za deveto goro se nahaja
nekaj slavna kneževina. Sro-
di kneževine stoji grad, ki je
sedaj zaklet in čaka rešitve. V
(Dlje na 3. strani.)

Vas slepih

Po naročilu mehške vlade skuša posebna
zdravniška komisija odkriti skrivnost indij-
janske vasi Tiltpeec, ležeče sredi mehških
pragozdov. Strahotna skrivnost te vasi ži-
v v nenavadni okolici, da so vsi njeni prebiv-
valci slepi.

Se pred kratkim znanost ni imela pojma o
indijanski nasebini Tiltpeec, kajti vasa je
skrita med ogromnimi pragozdovi na jugu Me-
hike ob reki Atoyac, nedaleč od mesta Cuicatlan.
Po potresu, ki je divjal pred nekaj me-
seci v tamošnji okolici, so se zatekli begunci in
potresnega ozemlja v mehško mesto Oaxac. Va-
liko pozornost sta zbudili posebno dve begunski
družini, ker so bili vsi člani obeh družin slepi.
Neki zdravnik za očne bolezni se je pozani-
mal za ubožce in jih povprašal, kako to, da so
vsi slepi. Zelo se je začudil, ko so mu poja-
snili, da prihajajo iz kraja na skrajnem jugu,
kjer niso samo ljudje, temveč tudi živali, splo-
vsja živa bitja slepa.

V ta prečudni kraj poslana komisija je
poslala o tej nenavadni vasi v srce segajoče poro-
čilo: Prebivalci Tiltpeeeja so lacondonski in-
dijanci, potomci nekaj visokokulturnih In-
dijancev iz plemena Maya. Z neverjetno zna-
sljivostjo so slepi vodili člane odprave skozi
burno porasel pragozd do svoje vase. Vsa ži-
va bitja v Tiltpeeeju so slepa. Sicer hodijo lu-
dije in živali tako zanesljivo, da na prvi pogled
nititi ne opaziš, da so slepi; utegneš si misliti,
da si stopil v navadno indijansko vas. Toda
pri natančnejšem opazovanju spoznaš nenav-
dno tragiko narave: otroci se igrajo na široki
vaški cesti. Njihove zenice so belkaste, z roči-
cami spretno tipajo malčki okrog sebe — slepi
malčki. Neki kmet orje njivo na jasi ob gozdu
z dvema voloma. Vola sta slepa. Slepi psi o-
blajajo tujca, ko stopi v vas. Slepe ženske ple-
tajo prekrasne pletenine. V vsej vasi samo na-
kaj dojenčkov še ni oslepele.

Slepi lacondonski Indijanci niso lepi ljudje;
ugasle zenice čudno omrtve njihove obraze.
Vseeno jih pa vidiš vesele in razigrane pri va-
ških zabavah. Morda je najbolj nenavadno to,
da so učenjaki pod mnogimi razvalinami e-
krog Tiltpeeeja izkopali stare malike, prav ta-
ko — slepe. Ali sega v daljnje rodove? Niče,
ne spominja, da bi bilo kdaj drugače.

Kaj naj bi bil vzrok te kronične slepote?
Znanstvena odprava se že nekaj mesecev trud-
da bi ga dognala. Najprej so ugotovili, da sle-
pota ni nalezljiva. Še nihče ni nalezel slepote,
če je koga v vasi samo obiskal, pa tudi če je
dalj časa živel pri slepih vaščanih. Zdravniki
so nazadnje odkrili mikroskopsko majhenke
črvička, ki se zaje v očesno veznico. Po dokli-
in natančnih opazovanjih so pa morali prizna-
ti, da ta črviček tudi ni v zvezi s slepoto, kajti
črvička so našli že tudi v očesnih veznicah lu-
dij, ki niso slepi. Živalca torej nikakor ni vzro-
te hude bolezni. Najverjetnejše je, da je skriv-
nostni vzrok slepote teh Indijancev splosna do-
generiranost.

Začetnik valovne
telegrafije

Pred nekoliko dnevi je odšel v večnost, ko-
kor smo poročali, Francoz Edward Branly. Po-
nitir valovne telegrafije. Mladina ga že ni ve-
poznala, če si ji predvajal neko tako znanost-
ti "koherer", cev na opilke, brez katere bi dru-
gi pionirji brezičnega brojavljavanja sploh ne
mogli izvršiti svojih epohalnih poskusov. De-
tektor je pozneje izrinil koherer in elektronski
cev je izrinila detektor, toda brez tistega pre-
ga izuma bi tudi novejših izumov ne bilo.

Dolgo Branlyjevo življenje je bilo življenjski
resnega učenjaka, ki je žrtvoval vse za pro-
čevanje svojeja najljubšega področja, nauka
o elektriki. Začel je v kolegiju v Amiensu, nato
tem je obiskoval pariško vseučilišče, kjer je
l. 1873. postal doktor fizike. Z instrukcijami
se je težko prebiral skozi življenje. Njegov
revščina je bila tako velika, da je sklenil iha-
ti si kruha kot zdravnik, kajti fizika ga v tu-
stih časih ni mogla preživljati. L. 1882. je po-
stal tudi doktor medicine in s tem se je rešil
vsaj najhujših skrbi. V veliko korist mu je
bilo neomajno zdravje. V vsem svojem življe-
nju ni bil skoraj nikoli bolan. Poleg zdravni-
ke prakse se je bavil s fizikalnimi raziskava-
mi.

Njegova najvažnejša iznajdba je nedvomno
koherer, steklena cev, napolnjena s kovinski-
mi opilki, skozi katero je elektrini tok bolj
stružil, če so nanjo učinkovali elektromagne-
tski nihaji. Sicer so že drugi pred Branlyjem
odkrili in opisali te učinke, vendar je Branly
lyjeva zasluga in zasluga njegovih publikacij
v letih 1890. do 1892., da se je koherer uvedel
v tehniko valovne telegrafije. Zato je slepi-
skromni raziskovalec v polni meri zaslužil sa-
villne časti, ki so mu jih podelili. L. 1898.
prejel veliko nagrado Francoske akademije
znanosti. Postal je vitez in pozneje koman-
dar Častne legije, a l. 1921. je prejel Nobelovo na-
grado. Navzlic temu je ostal vedno revež, če-
takašen, da ga je kot osemdesetletnika rešila sa-
mo velikodušna zbirka, ki jo je priredil dnevi
"Echo de Pariz". Sedaj je umrl v starosti 63
let.

(Dalje iz prve kolone.)

da so podili tisoče delavcev po ulicah in kri-
vijo zmagi nacijske Nemčije nad vsem svetom.
V totalitarnih državah so hiapci diktator-
paradirali, docim so tamkaj demokratični
lavelji v koncentracijskih taboriščih ali se
delu pod zemljo za svobodo. Takina je bi
slika letošnjega Prvega maja.

Novice iz starega kraja

Slovenije

Smrt delavca

Sečica, 31. marca. — Delavec ...

Nesreča pod vlakom

Jevnica, 1. aprila. — Na progi med Jevnico in Kresnicami, ...

Iz Primorja

Številni požari

Trst, aprila 1940. — Za velikonočne praznike se je pripetilo v Dornbergu velika požarna nesreča. ...

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Opazi Martina: "Martinek! Moj Martinek!"

A Martin odgovori: "Ne poznam je!"

General pozdravil vojake

London, 8. maja. — Angleške in francoske čete, ki so se borile proti Nemcem na Norveškem, ...

Senator Schwelthenbach postal federalni sodnik

Washington, D. C., 7. maja. — Senat je soglasno potrdil senatorja Lewisa O. Schwelthenbacha iz Washingtona kot federalnega sodnika. ...

MATERINSKI DAN

"In mother's memory wear flowers white: For living mothers, flowers bright."

Ceha obsojena v zapor na obtožbo izdajstva

Beograd, 7. maja. — Češki listi, ki so dospeli sem, vključujejo poročilo, da sta bila dva Čeha obsojena na več let zapore na obravnavi pred ljudskim sodiščem v Berlinu. ...

Dve ribniški

Ribniški trgovci so bili svoj čas bolj rejeni kakor so danes. Na svoje odjemalce so kaj radi čakali kar na vratih svojih štancun, morda zaradi tega, da so pasili, če bi je kdo od "kuncasti" ne ubral k sosedu.

Man receiving chest X-ray as campaign to find tuberculosis in early stage gets under way throughout country.

X-ray Helps to Find Early Tuberculosis

ri, da se mora stranka obnoviti v glavnem na istih načelih, na katerih je temeljila razpuščena stranka, pri čemer pa bo treba upoštevati, da so se gospodarske in življenske razmere v zadnjih desetih letih v mnogočem spremenile. Vsekakor pa interesi delavstva zahtevajo, da mora stranka biti enotna za vse državno ozemlje, kakorkoli naj že bo država urejena. Najnужnejša politična zahteva pa je povratek demokratičnega režima in državljskih pravic. Za dosego tega cilja so socialisti tudi pripravljene sodelovati z vsemi skupinami, ki to istotako iskreno žele.

Za dr. Topalovićem je govoril Filip Uratnik, ki je podrobno dokazoval potrebo, da si delovni sloji obnovijo svojo politično organizacijo.

Zlata in Bakon odideta na pot in kmalu se znajdetaj v zakletem gradu. Ob zvokih godbe se knez s svojim štabom prebudi, katerega Zlata degradira za kazen za grajskega vratarja in njegovo hčerko v dekle, da požukati življenje. Obenem pošlje dva odposlanca iskat novega kneza, ki ga najdejo v osebi Martina Napuhka.

Takoj-ob svojem prihodu na grad Martin vprašuje: "Kje je bogastvo in zlato, ki sem ga vedno najbolj želel? Kje so knežji konji in srebrom okovana sedla, vozovi iz stekla, z biseri posuti, kot jih kažejo v knjigah pravljic in kakor se v njih vozijo bogati knezi in cesarji? In oblaci knežja, svilena, z zlatom vsa pretekana... Pa svetli meč, z dragulji okrašen in knežja krona z žezlom, kakor se spodobi..."

Na Zlato, ki mu je vse to naklonila, ki bi morala postati mu nevesta, se niti najmanj spomnil ni. Kaj šele, da bi se ji zahvalil.

Po pregledu premoženja se Martin Napuhke ustoliči kot knez. Takoj ob prvem nastopu pokaže svoje napake. Služabnik pravi Zlati: "Trpeli bomo vsi in vi tembolj, ker vam bo — mož." A Zlata odgovori: "Po vsaki nevihti zopet sonce sije. Neha vsaka bol in mnogokrat se pretvori gorje v veselje."

Ko tako sedi Martin Napuhke na prestolu, prihiti v sobo Tomažek, njegov tovariš, ki išče Martina. Toda Martin ga noče poznati in ga veli vreči iz dvorane.

Kmalu nato se pojavi Martinova mati, krevljajoča ob palci, novo opraviljena, išče Martina: "Za kresnicami sem šla od doma. Iščem sinčka, ki me je zapustil. Sami mi ni več preostajati doma. Skrb in žalost me je gnala v svet za njim..." Mati

glasov iz naselbin

opazi Martina: "Martinek! Moj Martinek!"

General pozdravil vojake

Senator Schwelthenbach postal federalni sodnik

MATERINSKI DAN

Ceha obsojena v zapor na obtožbo izdajstva

Dve ribniški

Unijski uradniki oproščeni na sodišču

Koliko časopisov je v Združenih državah

SPOMNITE SE VAŠE MATERE S CVETICAMI

Ivana Rijačeva

Senator Schwelthenbach postal federalni sodnik

Washington, D. C., 7. maja. — Senat je soglasno potrdil senatorja Lewisa O. Schwelthenbacha iz Washingtona kot federalnega sodnika. Roosevelt, ki je poklonil to pozicijo senatorju, je bil takoj informiran o akciji senata. Schwelthenbach je izjavil, da bo ostal v senatu, dokler bo trajalo sedanje zasedanje kongresa.

MATERINSKI DAN

"In mother's memory wear flowers white: For living mothers, flowers bright."

Te štiri vrstice je zapisala Ann Jarvis iz Philadelphije v počast njene pokojne matere in katere so začele naše vsedeželsko priredbo dneva Materinskega dneva, ki se je oficijelno pričel leta 1908.

To nedeljo bo na milijone mož, žensk in otrok nosilo bele ali žilovbarvne cvetice v znak priznanja in ljubezni do žene, katera je umrla, da bi oni živeli. Danes imajo ženske raje krasne šopke (corsages), posebno če so njihove matere še žive, kakor pa samo eno žilovbarvno ali belo cvetko, ki naj znači to kot poseben dan.

Izmed mnogih sezonskih cvetlic, katere se nosi v čast umrli materi so nekateri: gladole, tulipe, marjetice, vrtnice in nageljni. Skoro vse te cvetice se lahko dobi v živih barvah, katere pomenijo živo mater.

Moški bodo našli par "corn flowers", en sam rdeč nagelj ali rdečo vrtnico najbolj primerno gumbnico za živočo mater, ali pa belo marjetico in bel nagelj za moške, katerih mati je umrla.

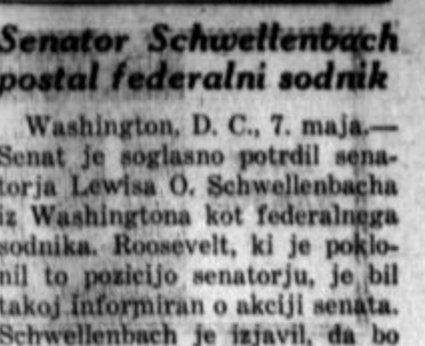
SPOMNITE SE VAŠE MATERE S CVETICAMI

Unijski uradniki oproščeni na sodišču

Washington, D. C., 8. maja. — Prvo postopanje proti delavski uniji na podlagi protitrustnega zakona je bilo zaključeno pred federalnim okrožnim sodiščem z oprostitvijo štirih uradnikov unije. Sodnik F. D. Letts je potem, ko je reprezentant federalnega justičnega departamenta pojasnil slučaj, instruiral protinike, naj spoznajo obtožence za nekrive. Sodnik je izjavil, da tožilstvo ni dokazalo kriminalnih namenov uradnikov unije v zvezi z obtožbo kršenja protitrustnega zakona.

Koliko časopisov je v Združenih državah

Leta 1937 je bilo v Združenih državah 13,028 časopisov, ki so skupaj imeli 44,000,000 iztisov. Med temi je 2,228 dnevnikov. Tujejezično časopisje tvori znaten del ameriškega novinarstva. Leta 1939 je izhajalo 1047 časopisov in revij v 35 raznih jezikih. Izmed teh je bilo 118 dnevnikov, 567 tednikov, 65 poltednikov, 53 polumesečnikov in 210 mesečnikov. — FLIS.

Stetje glasovnic po volitvah v tovarnah korporacije General Motors v Detroitu. Avtoma unija CIO je zmagala z veliko večino pri volitvah glede reprezentacije delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Stetje glasovnic po volitvah v tovarnah korporacije General Motors v Detroitu. Avtoma unija CIO je zmagala z veliko večino pri volitvah glede reprezentacije delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Stetje glasovnic po volitvah v tovarnah korporacije General Motors v Detroitu. Avtoma unija CIO je zmagala z veliko večino pri volitvah glede reprezentacije delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Stetje glasovnic po volitvah v tovarnah korporacije General Motors v Detroitu. Avtoma unija CIO je zmagala z veliko večino pri volitvah glede reprezentacije delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Stetje glasovnic po volitvah v tovarnah korporacije General Motors v Detroitu. Avtoma unija CIO je zmagala z veliko večino pri volitvah glede reprezentacije delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Stetje glasovnic po volitvah v tovarnah korporacije General Motors v Detroitu. Avtoma unija CIO je zmagala z veliko večino pri volitvah glede reprezentacije delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Stetje glasovnic po volitvah v tovarnah korporacije General Motors v Detroitu. Avtoma unija CIO je zmagala z veliko večino pri volitvah glede reprezentacije delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Stetje glasovnic po volitvah v tovarnah korporacije General Motors v Detroitu. Avtoma unija CIO je zmagala z veliko večino pri volitvah glede reprezentacije delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Stetje glasovnic po volitvah v tovarnah korporacije General Motors v Detroitu. Avtoma unija CIO je zmagala z veliko večino pri volitvah glede reprezentacije delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Stetje glasovnic po volitvah v tovarnah korporacije General Motors v Detroitu. Avtoma unija CIO je zmagala z veliko večino pri volitvah glede reprezentacije delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Stetje glasovnic po volitvah v tovarnah korporacije General Motors v Detroitu. Avtoma unija CIO je zmagala z veliko večino pri volitvah glede reprezentacije delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

ELFA

KNUT HAMSUN Posloveni FRAN ALBRECHT

Z mokro obleko sem legel v posteljo; nedolžno me je objela misel, da bom nemara umrl nocoj to noč in zavoljo tega sem uporabil vse svoje sile, da malce uredim svojo posteljo, da bo videti zjutraj vsaj deloma v redu okrog mene. Nato sem sklenil roke in si izbral lego.

Zdajci sem se domislil Yljali. Da sem jo mogel pozabiti ves večer! In čisto slaboten trak luči mi je spet pal v dušo, majhen solnčen žarek, ki me je tako nebeško ogrevlal. In prišlo je še več solnca, mila, nežna, židano voljna luč, ki me je božala z opojnimi nasladi. In solnce je bilo silneje in silnejše, me ostro žgalo na sence in vrela težko in žarko v mojih izesanih možganih. Nazadnje je vzplamnela blazna grmada žarkov pred mojimi očmi, nebo in zemlja v plamenih, ljudje in živali iz ognja, gore iz ognja, hudiči iz ognja, prepad, puščava, vesoljstvo v požaru, ves v plamenih sodnji dan.

Nato nisem slišal in videl ničesar več.

Naslednjega dne sem se vzbudil v potu, moker po vsem životu, zelo moker; mrzlica me je zgrabila z vso silo. Spočetka se nisem jasno zavedal, kaj se je bilo zgodilo z mano; gledal sem začudeno naokrog, čutil se v svojem bistvu vsega izpremenjenega in se nikakor nisem mogel več spoznati. Obitipaval sem se po rokah, preko nog in bil ves začuden nad tem, da se je nahajalo okno v tej in ne v nasprotni steni; topot konj spodaj v hlevu se mi je zdel, ko da prihaja od zgoraj. Bilo mi je tudi precej slabo.

Lasje so mi mokri in mrzli ležali na čelu; sklonil sem se kvišku s komolci in se ozrl na vzgljav; tudi tam so šopoma ležali mokri lasje. Noge so mi ponoči v čevljih zatekle, a me niso bolele, samo prstov nisem mogel premikati; postali so mi čisto trdi.

Pozno popoldne, ko se je že pričelo mračiti, sem vstal in pričel šariti po sobi. Poskušal sem sprva z majhnimi, opreznimi koraki, se trudil obdržati ravnovesje in sem kar le moglo prizanašal svojim nogam. Preveč hudo mi ni bilo, tudi jokati nisem; prav za prav nisem bil žalosten, marveč nasprotno, še neskončno zadovoljen; ni mi ravno prišlo na misel, da bi lahko bilo kako drugače, kot je bilo.

Nato sem šel ven.

Edino, kar me je malo mučilo, je bil vzlic moji odvratnosti napram hrani moj glad. Spet sem začutil strahoten tek, notranjo, pohlepno alast jesti, ki je bila venomer huja. Neusmiljeno mi je glodalo po prsih, neko tiho, čudno delovanje se je vrtilo tam notri. Bilo jih je nemara dvajset majhnih, drobnih živalic, ki so polagale glavo na stran in rahlo poglodalce, se brez šuma in brez naglice rile naprej ter povsod pušale prazna mesta za sabo.

Saj bolan nisem bil, le truden; pričel sem se potiti. Hotel sem na Stortorv, da bi se malo odpočil; toda pot je bila dolga in utrudljiva; nazadnje pa sem vendar bil skoro tam, stal sem na vogalu tržišča in Trške ceste. Pot mi je lil v oči, mi megil očala in me stlepi, in obstal sem, da bi se malo posušil. Nisem zapazil, kje stojim, nisem mislil na to; hrup krog mene je bil strahovit.

Zdajci se je oglašil klic, mrzel, oster "Pozor!" Slišal sem ta klic, slišal ga zelo dobro, se odmaknil nervozno v stran, napravil korak, z naglico, ki so mi jo pač dopuščale hrome noge. Orjaški voz, poln kruha, je zropotal mimo mene in me oplazil s kolesom po suknji; da sem bil nekoliko urnejši, bi se stvar gladko izšla. Nemara da bi bil lahko urnejši, čisto malo urnejši, ko bi se bil zelo potrudil; nič ni pomagalo, ena noga me je bolela, nekaj prstov je bilo

zmečkanih; čutil sem, da so se mi tako rekoč v čevljih skrčili skupaj.

Voznik s kruhom je z vso silo ustavil konje; okrenil se je na vozu in vprašal preplašeno, kako se je izteklo. No, lahko bi bilo še huje... saj pač ni bilo nevarno... ne verjamem, da se je kaj zlomilo... Oh, prosim...

Kolikar mogoče naglo sem šel h klopi; ta množica ljudi, ki so obstali in zijali vame, me je plašila. Saj to vendar ni bil nikar smrten sunek; če se je morala zgoditi nesreča, se je še razmeroma srečno izšlo. Najhuje je bilo, da mi je bil čevlj zmečkan; podplati so bili odtrgani pri špicah. Držal sem nogo kvišku in gledal kri v odprtini. Ne, saj se z nobene strani ni zgodilo nalašč; namen tega človeka ni bil napraviti stvar zame, še huja nego je že itak bila; zelo potrj je bil videti. Ko bi ga nemara poprosil za malo kruha z voza, bi ga mi bil dal. Gotovo bi mi ga dal z veseljem. Bog ga živi v povračilo za to!

Bil sem strašno lažen in nisem vedel, kaj naj pričnem od tega sramotnega teka. Vil sem se po klopi sem in tja in si polagal prst skoraj čisto na kolena; zblaznel sem malone. Ko se je stemnilo, sem šepal proti rotovzu — sam bog vedi, kako sem prišel tja — in sedel na rob balustrade. Iz suknje sem si iztrgal žep in ga pričel grizti, sicer povsem brez namena, strmeč predse s temnim licem, ne da bi kaj videl. Slišal sem množico otrok, ki so se igrali krog mene in instinktivno sem čutil, če je kdo šel mimo mene; drugače nisem opazil ničesar.

Hipoma mi je prišlo na misel, da bi utegnili stopiti doli k enemu izmed bazarjev in si vzeti kos surovega mesa. Vstal sem torej, šel preko balustrade na drugi konec bazarjevih streh in stopil doli. Ko sem dospel v bližino mesnice, sem zaklajal za sabo po stopnicah, kot da hočem pregnati psa in sem se, nato obrnil z vso predrznostjo do prvega mesarja, ki sem mu prišel na pot.

"Ah, bodite tako dobri in dajte mi kost za mojega psa!" sem rekel. "Samo kost; ni treba, da bi bilo kaj gori; samo da nekaj nosi v gobcu."

Dobil sem kost, krasno, majhno kost, na kateri je bilo še malo mesa, in jo vtaknil pod suknjo. Tako priručno sem se zahvalil mesarju, da me je pogledal ves začuden.

"Kaj bi se zahvaljevali!" je rekel.

"Pač; ne govorite tega," sem zamrmral, "to je prijazno od vas."

S temi besedami sem šel na "Kovaško dvorišče", ker sem mogel globoko noter, in sem obstal pred podrtimi vrati, ki so vodila na drugo dvorišče. Nikjer ni bilo videti luči; vseokrog je bila krasna tema; nato sem pričel glodati kost.

Okusa ni imela nobenega; dolga duha po krvi je vstajal iz kosti in kmalu mi je postalo slabo. Poskušal sem vnovi; če bi le obdržal pri sebi, potem bi moralo učinkovati; samo da mi ostane v želodcu. A spet mi je postalo slabo. Razsrdil sem se, ugriznil ardit v meso, odtrgal majhen košček in ga s silo požrl. Toda nič ni pomagalo; komaj da so se mi v želodcu segreli mali koščki, so žalibog že zopet silili ven. Kakor brezumen sem stiskal pesti, pričel jokati od onemoglosti in grizel kakor obseden; jokal sem, da se je kost od solza vsa zmočila in onesnažila, jokal, ko da mi mora počiti srce in nato se mi je spet dvignilo. In nato sem preklinal z glasnimi besedami vse sile sveta.

(Dalje prihodnji)

Prišla bo pomlad

F. Šebjančič

Stevek je nanosil v kuhinjo drv, si privezal nov, nedeljski predpasnik in stopil pred hišo. Ogr se je v nebo. Od Srebrnega brega sem so se gromadilji pohlevni oblaki; teška sivina marčevega dne je legala v globel, južna sapa je vzolavila krošnje dreves. Z madžarske strani je prihajal čudno votel pasji lajež. Na nasprotnem, nekaj sto korakov oddaljenem, kopasten pobojju je spočita in razmečkana zemlja razkazovala svojo goloto. Čisto ob vnozju, da deani, že preko meje, je sameval majhen dom. Z apnom pobeljeni, mejni križi, ki so se tako blesteče odražali od zelene posekova, so ga ločili od ostalih dveh domov v globeli.

— Pomlad bo prišla — si je v mislih dejal Stevek potem, ko je s pogledom objel nebo in globel in mu je topla sapa udarila v nos.

— Pomlad bo prišla. — Nekam toplemu je postalo pri srcu. Ze zdavnaj je namreč zračunal, ko kolikovo tednov se bo še gnal po teh razdrapanih njivah, strmih goricah, po gosposodovem lesu in vse to zvečine za brata, ki mu ni

bil več brat, za nevesto (bratova žena), ki ni imela več ne srca ne vesti.

Moj Bog, kaj je on kriv, če je brat tako zapravil denar, ki mu ga je pošiljal s Slavonije, da je moral zahtevati zemljiško poroštvo? Kaj je on kriv, da so brata nekoč ujeli s tihotapskim blagom, da so ga zaprli? Ne, nikdar ne. Leta in leta je ponižno delal na bratovi zemlji in še danes dela tako. Brez plačila; izgovoril si je samo žlico pri mizi, posteljo. Slej ko prej je vedno hodil na sezonsko delo, to je res. Tudi z denarjem je štedil. Na stara leta je namreč dobro, če imaš kaj pod palcem, da se več kam obrni. Lepega dne pa pride brat, ki je v stiski, in ga poprosi za nekaj stotakov... Da mu jih; in to dajanje se potem vrsti leto za letom, vse do lani, ko je brat pred fiskališkom (odvetnik) podpisal oni papir. Od takrat ne prosi več, od takrat ga samo kolne in mu v pijanosti grozi s sekuro, od takrat ga nevesta loči pri mizi, od takrat se mu otroci norčarijo. On pa vse to voljno prenaša, ker mu je zemlja prirasla k srcu, ker ve, da bo spomlad spet šel. Morda poslednjič, zakaj ko se vrne, si nemara kje v bližini dokupi ne-

kaj zemlje in prične z lastnim kmetovanjem; to je vedno bila njegova najskritejša želja, najlepše hrepenenje, čeprav je živel kakor pač živi pet in štiridesetleten samec, majhne, zavajene postave, topega in pegastega obraza; živel kot človek, ki mu je zemlja izpila mlado kri.

Se enkrat se je ozrl naokoli, stresel z glavo, stopil k vežnim durim ter jih zaklenil. Ključ je potem postavil na določeno mesto in se napolnil navkreber, proti vasi. Namenil se je v kremo na brigzanec. Požirek pijače tako dobro do, posebno ob teh predpomladnih nedeljah, ko še ni toliko dela in je človek strašno manjaren.

Domacihi ni bilo doma — odšli so nekam k sorodnikom — zato je je mahnil kar po bližnjici, prek po razgonih.

Do gležnjev se je pogrezal v mastno, rjavo prst in globoko dihaval. Vreme se je napravilo; še preden je prestopil gostilniški prag, je posijalo medlo sonce. Oprosi se je človeku v obraz, zdrknilo v mlado smrčje, potem spet na polje in se slednjič zgrubilo nekje v okoliških šumah.

V gostilni je bil že velik dirindaj. Malone pol vasi se je tlačilo okoli Ritonjeve mize in pilo na

SPODNJA PLAST

"Zal mi je, ker moram odsloviti starega delavca, toda kompanija potrebuje mlado kri."

njegov račun. Ritonja sam je z negotovo kretajo natakaj, z očmi pa požiral odvovelo krčmarico Maričko. Nekajkrat jo je tudi prijel okoli pasu in se potem izmivalno dvignil... V nasprotnem kotu je v gostem dimu kvartalo nekaj grančarjev, med njimi tudi zagoreli Sima, ki ga je imel Ritonja v želodcu. Sima je bil hudč, povrh pa se je še kaj rad klatil okoli Maričke. To je Ritonjo najbolj pekilo; zato je dajal za pijačo, zato iskral prepira s Simo. Vedel je, da bo večina zanj.

Tudi Stevek se je kar naenkrat znašel pri Ritonjevi mizi. Silili so ga z vinom. Zapovrstjo je potem moral eksati. Glava mu je postajala težka, vino mu je lezlo v ude. Ob petih je bil z ostalimi vred že tako pijan, da se niti malo ni zavedal, kaj počne in kaj govoriči. Ko se je od nekod vzel še Horvatov Janč in raztegnil harmoniko, je hotel celo zaplesati. Od tega pa ga je odvrnil prepir.

Sima je takoj spočetka zagrabil Maričko in se z njo divje zavrtel. Kó je Ritonja hotel preprosit, je zaničljivo odkimal. Ritonja je bilo zadosti. Siknil je skozi zobe in planil nadenj. Grančarji in vaščani so se zagnali od miz... V tem pa je pred krčmo zahupalo motorno kolo. — Podporočnik, — je šepnil eden izmed grančarjev. Sima je imel še toliko časa, da je pošte- ne usekal Ritonjo v lice, potem pa je z ostalimi grančarji odkuril v večer.

Ritonja je pihal od jeze in sramote. Zahteval je račun, plačal in izginil. Vaščani so še posedali ob preostalem vinu, kmalu pa so se tudi oni, poklapani in pijani — pričeli razhajati.

Stevek je v mlačnem večeru sam kolovratil proti domu. Glava mu je enakomerno bingljala zdaj sem zdaj tja, noge so mu klecale. S težavo je rnil naprej. Ko je dospel do šume in se začel spuščati nizdol, je bila že trda, vedra noč.

Na uho mu je udarjalo oglašujoče belestenje dreves, s težkim srcem se je zaganjal od debela do debela... Sredi položne, v mesečno obsijane jase je obstal. Zdelo se mu je, ko da bi mu pred očmi zablisnil bel križ, ko da bi nekdo zatulil nekoli noč... Zagnal se je naprej, dva, tri korake, kakaj v naslednjem trenutku je počil strel in ga zrušil na tla.

Razkrečni prsti so se zarihli v razmočeno zemljo, osivele ustne so jo poljubile. — Jutri, nemara šele pojutrišnjem, bo prišla pomlad! Topla in resnična pomlad!

SEMENA IZ JUGOSLAVIJE

amo to leto še sprejeli, toda za časa vojne jih več ne bo mogoče dobiti. Naročite takoj izmed sledečih zbirke:

- SALATA, listnata zgodna
- SALATA, glavatna hrčka zgodna
- SALATA, znana ljubljanska ledenka
- SALATA, rujava poletna glavatna
- SALATA, rumena poletna glavatna
- SALATA, prava visoka "štrucarca"
- KORENJE, srednjedolge namizno
- PETRSILJ, gladki s korencom
- PESA, rufča okrogla namizna
- REDKVICJA, zgodna rufča fina
- RADIČ, za solato, širokolistnat
- ENDIVJA, rumena zgodna široka
- ENDIVJA, zelena pozna široka
- ENDIVJA, zelena kavrčljana
- GRAH, užiten v strožu, fina visok
- FIZOL, brenzniti, nizek zelen
- FIZOL, brenzniti, visok zelen
- FIZOL, brenzniti, nizek rumen
- FIZOL, brenzniti, visok rumen
- KUMARE, fina domača vrsta
- MOTOFVILEC (repinec)
- ZELJE, ljubljanska velika kasno
- MAJERON, navadni dišeči

CENA TEH SEMEN JE IZ PAKETA

Lahko kar izrežete in ogiate, podrtate semena katera želite in ga nam vrnete v Money Order in naročilo bomo točno poslali. Ako ne najdete v seznanu kar želite, pišite po cenik. Rabite svetovno slavni ljubljanski

Bahovec 'Planinka'

zdravilni čaj za šilodce, ledvice, urejevanje in utrjevanje krvi.

CENA: 1 škatlja \$1.00, 3 škat. \$2.90

Steve Mohorko Co.
764 South 2nd Str. - Milwaukee, Wis.

HUMOR

Prevelike zahteve
Blagajničarka: "Zvoč... dvajsetdinarskega kovanca ni prav nič všeč."

Odjemalec: "Ali bi, gospodna, za 20 dinarjev radi... celo opero?"

Izmenjeni fotografiji
Ko je postal Halbim bukovštanski veliki rabin, je ta dek zbudil veliko veselje v stah njegovih pristaev in ko ogorčenje v vrstah njegovih nasprotnikov.

Njihovemu vodji se ni nič bolj duhovitega, kakor po pošti pošlje velikemu rabinu sliko prašica.

Halbim mu je takoj odgovoril in mu hkrati poslal svojo fotografijo.

Lepega dne sta se oba srečala. Vodja rabinovih sprotnikov je bil nekoliko v dregi, potlej je pa rabin vstal:

"Kaj pomenila fotografija si mi jo poslal?"

"Mislim sem," je pristodno odgovoril rabin, "da si mi mojem imenovanju za rabin poslal svojo fotografijo. Da ne bi očital nevljudnosti, sem tudi sam poslal svojo."

TISKARNA S.N.P.

SREJEMA VSA
v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjižni koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J.
TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. — Cene zmerno, unjsko delo prve razine

Plašite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE
Tel. Rockwell 4904
CHICAGO, ILLINOIS

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Na sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta za pristoje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine ki eni naročnik. List Prosveta stane za vsak enako, za člana ali nečlane \$6.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmetu \$1.20 za eno letno naročnino. Torej sedaj ni vroška, reči, da je list predrag za člane SNPJ. List Prosveta je vaš lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Zdruč. države in Kanado.	\$4.00	Za Cicero in Chicago je...	\$7.50
1 tednik in...	4.00	1 tednik in...	6.50
2 tednika in...	7.00	2 tednika in...	11.50
3 tednike in...	10.00	3 tednike in...	16.50
4 tednike in...	13.00	4 tednike in...	21.50
5 tednikov in...	16.00	5 tednikov in...	26.50

Za Evrope je... \$9.00

Ispolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaš lastnina.

Pojasnilo: — Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list, tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročen na dnevnik Prosveto, to tako naznaniti upravnitvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto lista Prosveta. Ako tega ne storijo, tedaj mora upravnitvo znikati datum za to vsoto naročnika.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priročeno pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime..... Čl. družstva \$.....
Naslov.....
Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:
2)..... Čl. družstva \$.....
3)..... Čl. družstva \$.....
4)..... Čl. družstva \$.....
5)..... Čl. družstva \$.....
Mesto..... Država.....
Nov naročnik..... Star naročnik.....

Listen to
PALANDECH'S
YUGOSLAV-AMERICA
RADIO BROADCAST

Every Saturday, 3 to 4 P.M.
STATION WHLY

CLASSICAL and FOLK MUSIC